

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14616
Tarih : 21.10.2025

36126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de 3568 Sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren 135.581 Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ile Yeminli Mali Müşavirler ekonomik sistemin işleyişi, vergi sisteminin denetimi, kayıt dışılığın önlenmesi ve kamu maliyesinin düzenli işleyişinde kritik bir rol üstlenmektedir. Ancak bu meslek grubu, son yıllarda yürürlüğe konan mevzuatlar, idari uygulamalar ve dijital sistemlerle birlikte büyük bir yük altına sokulmuş; adeta denetim ve ihbar mekanizmasının bir unsuru gibi konumlandırılmıştır. Özellikle, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "Mali müşavirler de ne yapıyor ki, tek tuşla bütün işlerini hallediyor" tarzı küçümseyici yaklaşımı da uygulanan ekonomi politikalarının sonuçlarının mali müşavirlere bir bedel olarak ödetilmeye çalışıldığı algısı oluşturmuştur.

Özellikle mevzuat gereği mali müşavirlerin "yükümlü" sıfatı ile MASAK'a bilgi ve bildirim yapma yükümlülüğü, müşteriye tanıma, işlemleri izleme, şüpheli faaliyetleri bildirme gibi sorumlulukları da beraberinde getirmektedir. 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun uyarınca "yükümlü" sıfatıyla şüpheli işlem bildiriminde bulunma zorunluluğu getirilen mali müşavirler, mükelleflerinin işlemleri nedeniyle adeta sorumluluk üstlenmek zorunda bırakılmakta; bu yükümlülüğü yerine getirmedikleri takdirde ise mesleki ihmal, disiplin süreçleri, meslekten men, milyonlarca lira idari para cezalarıyla, hatta bazı durumlarda ceza yargılamasıyla karşı karşıya bırakılmaktadırlar.

MASAK yükümlülükleri, mali müşavirlerin 3568 sayılı Kanun'un 43. maddesiyle güvence altına alınan sır saklama yükümlülüğü ile çelişmektedir. Bu durum Anayasa'nın hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. KURGAN (Kuruluş Gözetimli Risk Analiz Sistemi) gibi yapay zekâ temelli sistemlerin henüz olgunlaşmamış haliyle kullanılması, yanlış veya hatalı sinyaller üretirken bu hataların sorumluluğu da meslek mensuplarına yüklenmektedir. Şüpheli işlemlerin sübjektif ve belirsiz kriterlere göre değerlendirilmesi, hukuki öngörülebilirlik ilkesini zedelemekte, izaha davet süreçlerinde mali müşavirlerin bilgi sahibi olmaması durumunda bile sorumlu tutulması hali ise Anayasa'nın adil yargılanma ve savunma hakkı ilkeleriyle de bağdaşmamaktadır.

Giderek bir "ajanlık" pratiğine dönüşen söz konusu uygulamalar, mali müşavirleri adeta bir denetim memuru gibi konumlandırıp idarenin kendi memuruna yaptıramadığı işlemleri mali müşavirlere bir angarya olarak dayatmakta, risk analizi sistemlerindeki teknik hatalar, yapay zekâ temelli uygulamaların yanlış sinyalleri, savunma hakkının yeterince tanınmadığı süreçler mesleğin doğasına, tarafsızlık ve güven ilkelerine zarar vermekte; meslek mensuplarının panik atak, anksiyete bozukluğu, obsesif kompulsif, hiper tansiyon, diyabet ve kalp hastalıkları vb. gibi sağlık problemleriyle karşı karşıya kalmalarına ve hukuki ve ekonomik baskı altına girmelerine neden olmaktadır.

Tüm bu olumsuzluklarla karşı karşıya bırakılan mali müşavirlerin talepleri; başta Hazine ve Maliye Bakanlığı olmak üzere, ilgili tüm kurumların;

- Mali müşavirlerin karşı karşıya kaldığı angarya ve mobbing uygulamalarını yeniden değerlendirmesi,
- Yetki ve sorumluluk dengesizliğini gidermesi,
- 3568 sayılı Kanun'un meslek mensuplarını koruyacak şekilde güncellenmesi gerektiği yönünde olmaktadır.

Gelinen noktada, mali müşavirlerin asli görevlerinden sapmalarına neden olan bu tür düzenlemeler, mesleğin itibarını zedelerken kamu nezdinde güven kaybına yol açmakta ve uzun vadede mesleğin sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mali müşavirlerin MASAK yükümlülükleri kapsamında bilgi ve bildirim yapma zorunluluğunun kapsamı ve sınırları nedir? Bu sınırların belirlenmesinde meslek etiği ve mükellef ile olan güven ilişkisi dikkate alınmakta mıdır?
- 2- Mali müşavirlerin, müvekkilin riskli ve hukuka aykırı işlerinden doğan cezai ve hukuki sorumluluğun doğrudan kendilerine yüklenmesi ve bu durumun meslekten men

- ve hapis cezası riskini içermesi kabul edilebilir bir durum mudur? Bu risklerin meslek mensuplarının can güvenliğini tehlikeye attığı yönündeki ciddi endişeler Bakanlığınızca değerlendirilmekte midir?
- 3- Son beş yıl içerisinde 5549 sayılı Kanun kapsamında “yükümlü” sıfatıyla şüpheli işlem bildiriminde bulunmak zorunda bırakılan ve bu yükümlülüğü yerine getirmediği gerekçesiyle hakkında idari para cezası kesilen mali müşavir sayısı kaçtır? Bu kişilerin karşı karşıya kaldığı idari para cezalarının toplam tutarı ne kadardır?
- 4- Bildirim yapmayan mali müşavirlere kesilen idari para cezalarının milyonlarca lira seviyelerine ulaşması adil ve orantılı bir uygulama mıdır? Bu ceza politikası ile meslek mensuplarına gözdağı verilmesi mi amaçlanmaktadır?
- 5- İzaha davet yazılarından mali müşavirin haberi olmadan yürütülen işlemler sonucunda uygulanan cezai yaptırımların iptali veya revizyonu için Bakanlığınızca herhangi bir düzenleme yapması planlanmakta mıdır?
- 6- Yapay zekâ temelli KURGAN sisteminin ürettiği sinyallerin hatalı olma olasılığına karşı, mali müşavirlerin haksız yere sorumlu tutulmalarını önleyecek bir hukuki güvence mevcut mudur?
- 7- Mali müşavirlerin bir tür “ajan” gibi konumlandırılması, mesleki bağımsızlık ve tarafsızlık ilkeleriyle çelişmemekte midir? Bakanlığınız bu çelişkiyi gidermek adına herhangi bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?
- 8- MASAK yükümlülükleri nedeniyle cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalan mali müşavirlerin hukuki ve mesleki güvencelerini artırmak amacıyla Bakanlığınızca bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 9- Mali müşavirlerin, mükelleflerinin yaptığı işlemler nedeniyle disiplin cezası, idari ceza veya ceza yargılaması ile karşı karşıya kalmalarını engelleyecek yasal bir koruma mekanizması oluşturulması düşünülmekte midir?
- 10- Başta Maliye Bakanlığı olmak üzere, kamu kurumları tarafından mali müşavirlere uygulandığı iddia edilen mobbing ve angaryaların sona erdirilmesi, yetki ve sorumluluk arasındaki dengesizliğin giderilmesi amacıyla acilen somut adımlar atılacak mıdır?
- 11- Mesleğin onuru, bağımsızlığı ve sürdürülebilirliği göz önünde bulundurularak, mali müşavirlerin MASAK yükümlülüklerine dair kapsamın yeniden düzenlenmesi yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 12- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun, meslek mensuplarını koruyan, özgür, onurlu ve güvenceli çalışma hakkını

sağlayan bir kanun haline dönüştürülmesi amacıyla ivedilikle bir yasal düzenleme çalışması başlatılacak mıdır?